

Kdy zaměstnavatel pracovní úraz neuzná. Na co si dát pozor?

V Brně 17. 5. 2017

Ze statistik společnosti Vaše nároky.cz, která se zabývá odškodněním za pracovní úrazy, vyplývá, že problémů s neuznanými pracovními úrazy v poslední době přibývá. Zaměstnavatelé často používají výmluvy a ze svých povinností se snaží vyvléct, někdy je ale chyba i na straně zaměstnance. Z jakého důvodu nejsou pracovní úrazy nejčastěji uznány, kdy zaměstnavatel může jednat účelně a jak v takovém případě postupovat? Radí právník Petr Novák ze společnosti Vaše nároky.cz

Zraní-li se zaměstnanec při výkonu pracovních povinností a stane-li se úraz nezávisle na jeho vůli, lze jej považovat za pracovní úraz. Pokud jsou splněny základní podmínky, má v takovém případě zaměstnanec ze zákona nárok na odškodnění.

Kdy nemusí být úraz uznán jako pracovní?

„První věc, kterou bude při evidenci úrazu zaměstnavatel řešit, je, zda měl zaměstnavatel např. rukavice, brýle, helmu či další povinné ochranné pomůcky a zda byl střízlivý,“ vysvětluje právník Novák. Nošení a používání ochranných pomůcek se často zanedbává pro jejich nepohodlnost, absence některého ochranného prostředku však může způsobit, že zaměstnavatel nebude povinen zaplatit za pracovní úraz ani korunu. Stejná situace nastane, pokud bude zjištěno, že se zaměstnanec zranil, když byl pod vlivem alkoholu či drog. Zda však zaměstnanec skutečně porušil bezpečnostní předpisy či byl pod vlivem návykových látek, musí prokázat zaměstnavatel. Pokud tak neučiní, úraz by měl být uznán jako pracovní.

Dále se řeší, zda si zaměstnanec nezpůsobil úraz svou lehkovážností, to znamená, že nedošlo k zanedbání bezpečnostních předpisů, ale zaměstnanec se evidentně vystavoval riziku zranění. *„V praxi tato situace může vypadat tak, že se zaměstnanec pokusí sám zvednout těžké břemeno např. stokilovou cívku a poraní si přitom páteř nebo zádové svaly,“* dává příklad právník. V takovém případě by zaměstnavatel mohl namítat, že se zaměstnanec evidentně vystavil nebezpečí a nepočínal si tak, aby se snažil zranění předejít. Jiná situace by však nastala, kdyby zaměstnavatel zaměstnanci činnost, při které se zranil, nařídil.

Dalším případem, kdy zaměstnavatelé pracovní úrazy často neuznávají, je situace, kdy se zaměstnanec zraní při činnosti, která nesouvisí s jeho pracovní pozicí. *„Reálná situace může vypadat tak, že se vrátný rozhodne pomoci paní, které spadl prstýnek do výtahové šachty, při lezení po žebříku do šachty spadne a zlomí si nohu. V takovém případě zaměstnavatel může namítnout, že se jedná o činnost, která nijak nesouvisí s jeho náplní práce,“* vysvětluje advokát. Tyto případy však bývají velmi sporné a záleží na tom, co má zaměstnanec přesně v popisu práce. Zaměstnavatelé často namítají, že úraz nemůže být uznán, protože zaměstnanec nemá činnost ve svém popisu práce, pokud ji však šéf svému zaměstnanci přímo nařídil, má nárok na odškodnění.

Záleží na čase a místě

Pro uznání pracovního úrazu je také klíčové, kde přesně se stal a kdy. Aby šlo o pracovní úraz, musí se odehrát v areálu pracoviště a v pracovní době, avšak pracovní úraz může vzniknout i před ní či po ní, například při převlékání do pracovního oděvu. *„Zaměstnavatele se často vymlouvají na to, že pracovní úraz se stal před začátkem pracovní doby. Nedávno jsme například řešili případ, kdy se zaměstnankyně zranila na schodech, když z šatny 5 minut před začátkem směny přecházela na pracoviště. Jelikož se však jednalo o činnost, která byla v přímé souvislosti s prací, a navíc ke zranění došlo v budově zaměstnavatele, její nárok na odškodnění byl oprávněný,“* říká právník Novák. Pokud by se však úraz stal při příchodu do práce před pozemkem zaměstnavatele, zaměstnavatel by mohl

oprávněně namítat, že se o pracovní úraz nejedná.

Jak při pracovním úrazu postupovat?

Nejdůležitější je, aby bezprostředně po pracovním úrazu došlo k nahlášení pracovního úrazu nadřízenému. Následně pak musí dojít k evidenci pracovního úrazu do knihy úrazů, kterou musí každý zaměstnavatel ze zákona vést.

V praxi se občas stávají situace, kdy se zaměstnanci stane drobnější úraz – praští se do ruky, zvrtně se mu noha na schodech apod. – a rozhodne se, že to tzv. „rozchodí“ a bezprostředně záležitost nijak neřeší. Teprve později zjistí, že se nejednalo o banalitu, že bude měsíc v neschopnosti, a snaží se řešit se zaměstnavatelem pracovní úraz, často však již neúspěšně. *„Doporučuji každý pracovní úraz preventivně ohlásit, evidence do knihy úrazů trvá několik minut a můžete se vyhnout spoustě problémů,“* radí právník.

Dále je potřeba zajistit si u ošetřujícího lékaře bodové hodnocení bolestného, případně výpočet ztížení společenského uplatnění. S doložením všech dokumentů pak zaměstnanec může zaměstnavatele požádat o vyplacení odškodného, které může obsahovat bolestné, náhradu za ztížení společenského uplatnění, náhradu ztráty na výdělku, náhradu vynaložených nákladů či věcné škody.

Jestliže zaměstnavatel odmítá pracovní úraz uznat, nebo nechce vyplatit odškodnění, může se poškozený obrátit na právníka, případně na soud.

Právník pomůže

Problémy s uznáním pracovního úrazu si prošla i Hana Kornasová, která při provádění úklidu zvedla kbelík s vodou a zranila se při tom. *„Všechno jsem hned nahlásila zástupci vedoucího a nechala se ošetřit v nemocnici. Později jsem musela absolvovat operaci ramene a byla několik měsíců v pracovní neschopnosti,“* popisuje paní Kornasová. Zaměstnavatel jí nejprve náhradu mzdy přiznal, později však své stanovisko upravil a přiznal jí nárok jen za necelé dva měsíce. Bolestné jí přitom nepřiznal žádné. *„Zaměstnavatel na mé urgence nereagoval. Nevěděla jsem si rady, proto jsem se nakonec obrátila na právníka, pana Nováka,“* popisuje Kornasová.

„Případ paní Kornasové se nakonec podařilo vyřešit bez nutnosti podání žaloby, u 70 % případů, které řešíme, je však nutné domáhat se nároku na odškodnění u soudu,“ komentuje právník. Počet neuznaných pracovních úrazů navíc přibývá, vyplývá to alespoň z počtu zadaných případů u společnosti Vaše nároky.cz. *„Od roku 2014 se počet poškozených, kteří se na nás s neuznaným pracovní úrazem obrátili, ztrojnásobil,“* uzavírá ředitel společnosti Ing. Oto Strmiska.

Staženo z [vasenaroky.cz/pro-media](https://www.vasenaroky.cz/pro-media)